

P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos

I N F O R M A C I J O S

Nr. 8 (15)

1952 m. rugpiūčio 18 d.

T U R I N Y S

1. Laisvųjų Tautų Kongreso Dūseldorfe darbai.
2. Lietuvių organizacinė veikla.
3. Lietuva ir lietuviai spaudoje.
4. Sugrižusieji pasakoja.

L A I S V U J Ū T A U T Ų K O N G R E S O D U S S E L D O R F E D A R B A I

Peter Latsches, liepos 18 d. atidarydamas Dūseldorfe Kongresą, savo kalboje apibūdina kongreso rengimo pagrindus ir nustato kongreso darbams gaires:

Kongresas sukviestas ne kokių nors partijų ar organizacijų iniciatyva, bet iniciatyva laisvę mylinčių žmonių, kuriuos jungia jau išgyventa kova prieš fašizmą, nacizmą ir stalinizmą ir koncentracijos stovyklose ar Sibiro dykumose pakeltos kančios. Gerai pažindami laisvųjų tautų susiskaldymą ir politinių tremtinių nesutarimą, mes žinome ir šio kongreso problematiką. Bet, pakėlę visas kančias ir išlikę gyvi, mes norime likusias jėgas atiduoti kovai už laisvę. Mūsų darbų tikslas turi būti laisvųjų tautų pasauliui iškvepti drąsą ir viltį.

"Iš Rytų mums gresiantis pavojus yra toks didelis, kad jį taikingomis priemonėmis galėsime nugalėti tik tada, kai socialistai ir krikščionys, liberalai ir indiferentai, visi be išimties, suras bendrą kelią. Neapsigaukime. Mes pražūsime, jei mums nepavyks šiame pasaulyje sukurti stiprų laisvųjų tautų bloką ir su juo išlaisvinanti, visus pajungianti socialinį veiksmą, kuris nublokštų stalinizmo pasaulį".

Į kongreso prezidiumą visų balsais kviečiami: politinių mokslų katedros profesorius Dr. A.Hilckmann, Mainz; politinių mokslų katedros profesorius F.Peeters, Gent; prof. C.W.Boldyreff, Georgetown University, Washington, - rusų emigrantų atstovas; prof. W. Kosarenko-Kosarevič, New York, - ukrainiečių atstovas.

Vokietijos parlamento narys Peter Nellen (CDU) savo pranešime pabrėžė vieningo tautų fronto ir bendradarbiavimo reikalingumą. Visos pastangos ta kryptimi neturi būti palaidos, bet koordinuotos. Visi šia kryptimi dirbantieji turi būti suinteresuoti vakarų pasauli sudominti ir jį išjudinti.

Jau praeitame biuletenyje paminėjome ukrainiečių atstovo, prof. Kosarenko-Kosarevič, referatą kongreso pilnačiai. Savo referate jis iškelia rusų imperializmo veiksmus įvairiose priedangose, rasdamas paraleles tiek Petro Didžiojo reformose, tiek panslavizmo rusiškame sąjūdyje, tiek dabar komunizmo viešpatavime. Išvadoje jis nurodo, kad kova prieš komunizmą turi būti tuo pačiu kova už Rusijos pavergtų tautų išlaisvinimą.

Rusų emigrantas, prof. Boldyreff, išsamiau referatu analizuo-
damas dabartinę politinę padėtį, konstatuoja, kad šandien nebega-
lima naudotis senomis koncepcijomis: slavų rytai, vokiškas centras
ir lotynų tautų vakarai. Šandien pasaulį skiria judanti siena, ski-
rianti laisvuosius vakarus nuo pavergtųjų rytų, neatsižvelgiant nei
į geografinius, nei etnografinius, nei kultūrinius, nei tautinius
principus. Ši siena eina kai kuriuose kraštuose per jų širdį: Euro-
poje - per Vokietiją ir Austriją, Azijoje - per Korėją, Indo-Kiniją
ir Malajų salas.

Rytuose jėga yra vientisos tarptautinės mažumos rankose, kuri
valdo įvairių rūšių vergus. Norint laimėti, negalima dalį vergų ry-
tuose sukelti prieš kitą dalį pavergtųjų. Mūsų šukis turėtų būti:
"Vienybė laisvei atgauti. Vienybė bendram priešui nugalėti". Komu-
nistinius Rusijos vadus be karo galima pašalinti tik apjungtomis
pavergtųjų gyventojų masių jėgomis.

Ligšiolinis vakarų propagandos ginklas rėmėsi: 1) baimė - suku-
riant tokią karišką jėgą, kad ji galėtų atgrasinti Staliną nuo agre-
sijos veiksmų, o gyventojams užimponuoti. Bet slaptosios policijos
teroras vietos gyventojams yra didžiausias pavojus ir nustelbia bet
kokią kitą baimę; 2) informacija, - supažindinant pavergtąsias tau-
tas su teisybe. Bet nepaliojanti, klaidinanti komunistų informaci-
ja nebeleidžia gyventojams atpažinti teisybę; 3) demokratijos ir
laisvės palaikymas. Bet ir čia trūksta vaizdo, kaip toji palaikoma pasi-
kiama. Ji lieka tik svetima teorija.

Revoliucija, vistiek, ar taikos ar karo metu, yra galima, jei-
gu: a) rusų tautą įtikinsime, kad ji nėra izoliuota, b) kitas pa-
vergtąsias tautas įtikinsime, kad išlaisvinimo kovoje rusų tauta
yra jų didžiausias sąjungininkas ir c) visus įtikinsime, kad vaka-
rai siekia tik to, ko ir sau siekia - laisvės ir tikrosios taikos
mums visiems.

Kad sovietų sistema turi silpnumą, įrodo patys faktai, nes:
kodėl Stalinas savo įgulas Vokietijoje ir Austrijoje laiko lyg kalė-
jime? Kodėl 15 milijonų žmonių laikoma koncentracijos stovyklose? Ko-
dėl veikia tokie žiaurūs darbo įstatymai ir žiaurios bausmės? Ko-
dėl net armijoje veikia slaptoji policija? Pagaliau, kodėl yra ge-
ležinė uždanga?

Pagrindinės sąlygos revoliucijai yra nepasitenkinimas ir ne-
apykanta vyriausybei. Sovietuose jos yra, bet ją reikia suaktyvinti,
reikia sukelti tautos pasiaukojimo dvasią ir nuslopinti baimės psi-
chozą, dabar veikiančią valdančiųjų naudai. Geležinė uždanga yra pra-
kiurusi. Jeigu pro ją prasiskverbiam fiziškai, tai mūsų techniško-
jo šimtmečio priemonėmis idėjoms pro ją prasiskverbti yra neribotos
galimybės. Reikia tik sumanumo, drąsos, naujų metodų ir organizaci-
jos formų.

Dr. E. Tillich savo referato išvadoje siūlo sudaryti šaltojo
karo generalinį štabą, nors pastangos apjungti jėgas ir išvystyti
tokią organizaciją galėtų užtrukti ilgesnį laiką.

G.Klimovas, buvęs sovietų majoras, pareiškia, kad Stalinas nėra Rusija ir stalinizmas nėra rusų tautos valia. Rusai yra irgi pavergtoji tauta, o Maskva yra tik atsitiktinai komunizmo centras, tuo duodamas komunizmui rusišką atspalvį.

Gerhard Haas savo referate pavaizdavo, kaip Vokietijos rytų zonoje profesinės sąjungos paverstos valstybės įrankiu, valstybine įstaiga. Iš laisvo darbininkų sambūrio jų reikalams ginti ir atstovauti padaryta įstaiga, kuri padeda valstybei išnaudoti darbininką.

Diskusijose p. Pr. Zundė pasisakė dėl praktiškųjų uždavinių, konstatuodamas, kad kovoje prieš bolševizmą reikia:

- 1) Žinoti, ko mes norime. Tas noras yra pašalinti komunizmą.
- 2) Žinoti, kokiomis priemonėmis jį norime pašalinti.
- 3) Žinoti, ką pastatyti jo vieton. Šiuo atžvilgiu mūsų nuomonės visų labiausiai susiskaldo, o reikalinga vieninga ir aiški nuomonė.

Kovoje su komunizmu reikia žiūrėti esminių aspektų, ryškinti atskiras komunizmo apraiškas, tuoju pradėti kovą prieš žmonių naikinimą, ką smerkia kiekvienas žmogus ir kas kiekvienam suprantama.

Šitos p. Pr. Zundės iškeltos mintys buvo priimtose ir suformuluotos baigiamojame rezoliucijoje, kuria kongresas protestuoja prieš laisvę mylinčių žmonių ir tautų naikinimą ir randa reikalingu imtis priemonių, kad jis būtų sustabdytas, to siekiant bendromis pastangomis, koordinuojant ir suvienodinant akciją prieš komunizmą ir jungiant toje kovoje laisvasias ir pavergtąsias tautas.

LIETUVIŲ ORGANIZACINĖ VEIKLA

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS RINKIMAI

Ligšioliniais 11 Rinkiminių Apygardų duotais rinkimų daviniais, trūkstant duomenų iš Memmingeno Apygardos, paduotųjų balsų skaičium pirmieji 20 kandidatų eina tokia eile:

1. Pr. Zundė	1.646	11. J. Grinius	693
2. E. Simonaitis	1.533	12. A. Petkevičius	670
3. Kun. Keleris	1.295	13. A. Survila	654
4. A. Giedraitis	1.276	14. V. Narbutas	605
5. Tėvas Bernatoniš	1.199	15. V. Endrikaitis	602
6. J. Glemža	970	16. J. Juodvalkis	581
7. E. Žilius	792	17. A. Venclauskas	510
8. J. Jurkaitis	747	18. M. Labūtis	492
9. J. Lukošius	705	19. J. Janušaitis	473
10. Prof. Rukša	696	20. F. Šlenteris	472

Memmingeno Apygardos daviniai, atrodo, tegalės pakeisti tik pirmųjų penkiolikos kandidatų eilę, taip kad jau dabar galima pasakyti, jog į Krašto Tarybą įeis 12 iš pirmųjų 15-kos kandidatų. Tokiu būdu naujoji Krašto Taryba šį kartą savo eilėse turės didžiųjų Vokietijoje veikiančių lietuvių organizacijų ir institucijų reprezentantus, šalia didžiųjų stovyklų ar bendruomenės susibūrimų reprezentantų.

TREMTINIŲ ORGANIZACIJOS VOKIETIJOJE VALDYBOS POSĖDIS

Tremtinių Organizacijos Valdybos Prezidiumas - pirmininkas gen. Sonni, gen. sekretorius Blenski ir išdininkas Fr. Zundé - š.m. rugpiūčio 15 d. sekretariato būstinėje Kólne susirinko eiliniam posėdžiui, kuriame dalyvavo ir Augštojo Jungtinių Tautų Komisarų pavaduotojas, Mr. Pearman-Wilson.

Posėdyje nustatyti ateities darbo metmenys, nors materialinė organizacijos padėtis dar nepaaiškėjusi, nes prof. Pirkmejeris, buvęs jo sudarytos tremtinių atstovybės galva, vėl reiškia kai kurių pretenzijų į Augštojo Komisarų tremtinių organizacijai skirtą 12.000 DM sumą. Kadangi Augštojo Komisarų nusistatymas tuo reikalu nėra pasikeitęs, tikimasi greitu laiku tą klausimą teigiamai išspręsti.

Svarstytas ukrainiečių pasisakymas dėl neištojimo į šią organizaciją. Jų neištojimo motyvavimas tuo, kad organizacijos būstinė turėtų būti Múnchene, laikomas nepagrįstu, nes tokiu pat motyvu ir kitos tautybės galėtų reikalauti būstinę kelti ten, kur jų tautybei patogiau, pav., lietuviams - Hannoveris. Nutarta dar kartą kreiptis į ukrainiečius ir prašyti nurodyti neištojimo argumentus ir pageidavimus.

Jungtinių Tautų Augštasis Komisarų prezidiumui išteikė vokiečių paruoštą nuo nacių nukentėjusiems atlyginimo įstatymo projektą, prašydamas rugpiūčio mėn. bėgyje dėl jo pasisakyti. Prezidiumas paprašė Augštąjį Komisarą pasisakymui terminą atidėti, nes jeigu projekto rengėjams buvo reikalinga net pusantrų metų, tai tremtiniams, kuriuos jis pirmoje eilėje liečia, reikėtų irgi skirti pakankamai laiko jį nuodugniai apsvarstyti.

Iš Ulmo stovyklos kraustomi Krymo totoriai buvo padavę dėl to skundą Uno Augštajam Komisarui, kuris tuo reikalu kreipėsi į Bavarijos vyriausybę ir iš jos buvo gautas atsakymas, kad totorių šeimos kraustomos į naujai pastatytas kolonijas, kas daroma kaip tik jų pačių naudai. Gi viengungiai kraustomi į Valkos stovyklą, nes reikalinga vieta iš Vokietijos rytų zonos užplūdusiems pabėgėliams. Esą, būtų teisinga ir iš tremtinių reikalauti, tuos pabėgėlius sutalpinant, tam tikro pasiaukojimo. Ta proga Augštojo Komisarų pavaduotojas pareiškė pageidavimą, kad ateityje atskiri žmonės arba vienetai kreiptųsi į jį per savo centro komitetus ir kad tie centro komitetai savo keliu dėl tų pareiškimų pasisakytų.

Augštojo Komisarų pavaduotojas referavo apie 2,9 milijonų dolerių sumos Fordo auką pabėgėliams. Numatyta, kad ji bus dalinama per didžiausias šalpos organizacijas: NCWC, WCC, LWF, American Joint Distribution Committees ir, gal būt, YMCA. Šiuo metu Ženevoje svarstomas šios aukos paskirstymo klausimas. Tremtinių organizacijos prezidiumas pareiškė pageidavimą tais reikalais irgi būti išklaustytais, be to, nurodo į kai kurias neigiamas tokio dalinimo per šalpos organizacijas puses. Tos organizacijos joms patiktas sumas išleidžia ne visai racionalia proporcija, būdamos gal per daug išlaidžios savo administracijos reikalams. Taip pat prezidiumas pageidauja, kad išdalintų sumų apyskaita būtų prieinama ir tremtinių organizacijai.

TREMTINIAI NORDRHEIN-WESTFALIJOJE

Socialministerijos žiniomis, tremtinių gyvena:

stovyklose	5.400
kolonijose	3.400
	<hr/>
Iš viso	8.800

Pažymėtina, kad Tb sergančių tremtinių kolonijose ir stovyklose yra 974, o ligoninėse ir sanatorijose - 202, kas sudaro nepaprastai didelį Tb sergančiųjų procentą - beveik 15 %, tuo tarpu karo nualintoje Vokietijoje, kur Tb sergančiųjų skaičius yra mažas, vis dėlto jų yra tik 0,5 % visų gyventojų.

Socialministerija, rūpindamasi iš stovyklų tremtinius apgyvendinti privačiai naujai statomuose namuose, toliau vykdo kolonijų statybą. Statoma:

Wuppertal	24 butai	
Witten	39 "	
Velbert	8 "	
Dortmund-		šių miestų
Bochum	52 "	pakraštyje
Düsseldorf	100 "	
Duisburg	30 "	

M. S. O. daliniuose dirbančiųjų šeimų į naujai statomas kolonijas nepriima, kaip aiškinama, iš viso dėl butų stokos, o antra, iš įsitikinimo, kad tomis šeimomis turėtų pasirūpinti anglų ištai-gos.

Kolonijose nėra nei bažnyčių, nei vaikų darželių, nes tam pinigai neskiriami.

TREMTINIAI PASAULINIAME LIUTERONŲ KONGRESE HANNOVERIJE

Kongresas tremtinių reikalus svarstė atsidėjęs ir trečiosios sekcijos rezoliucijoje kreipiasi į pasaulio laisvasias tautas su prašymu remti ir gelbėti tremtinių mases.

Kongresas kviečia tautas ir bažnyčias sustiprinti savo akciją, kad benamių likimas būtų teisingai išspręstas, ir visomis jėgomis kovoti už tai, kad visame pasaulyje tautų ar jų dalies trėmimai būtų laikomi nusikaltimu.

Lietuvių atstovai - Kun. A. Keleris, kun. J. Urdzė, teisininkas A. Gintautas ir Vyr. Bažnyčios Tarybos reikalų vedėjas Fr. Slenteris - irgi dalyvavo šiame kongrese, kurio spaudiniuose Lietuva su jos vyriausiu atstovu atžymima kartu su kitomis valstybėmis. Eisenoje į bažnyčią, kurioje kiekvienos tautos atstovų grupių buvo nešami plakatėliai su jos vardu, buvo nešamas ir Lietuvos plakatas.

Pabaltijo liuteronų bažnyčios atstovai Liuteronų Pasaulinės Federacijos Kongrese Hannoveriye išteikė kongreso pilnačiai memorandumą, kuriame dėkojama Liuteronų Pasaulinei Federacijai už ligšiolinę tremtinių paramą ir prašoma remti tremtinius moraliai ir materialiai ateityje, ypač rūpinantis, kad Dievo žodis tremtiniams

būtų skelbiamas jų gimtąja kalba, kad jie būtų aptarnaujami savų kunigų ir sudarytų savas bendruomenes su 400 metų tradicijomis ir papročiais bei galėtų naudotis savo tikiybine spauda.

Memorandume nurodoma ir tai, kad Pabaltijo tautos totalitarinėje okupacijoje naikinamos ir kartu jau sunaikinta didelė kunigijos dalis. Turint galvoje, kad Pabaltijo tautos bus išlaisvintos iš svetimų jungo, reikalinga sudaryti kunigijos prieaugliui sąlygas, skiriant jaunuoliams, norintiems pasisvęsti kunigo darbui, stipendijas.

Memorandumas baigiamas baigiamas šiais žodžiais:

"Mes, kunigai ir nariai Bažnyčios, kuri savo tikėjimą ir mūsų Viešpatį užantspaudavo kankinių krauju, turime vilties, kad bažnyčios, laimingesnės už mūsų, neatsisakys teikti moralinę paramą ir materialinę pagalbą, kad mūsų bažnyčia galėtų sėkmingai atlikti savo pareigą aptarnauti savo žmones tremtyje, atliekant Evangelikų Liuteronų Bažnyčios praktiką, ir kad mūsų žmonės, tiek jauni, tiek seni, jaustų Dievo žodžio palaimą džiaugsmuose ir nuliūdime, gyvenime ir mirtyje, kaip mūsų tėvai ir tėvų tėvai ją jautė per daugelį kartų".

AUSTRALIJOS PLB RENKA AUKAS LIETUVIAMS

VOKIETIJOJE

PLB Australijos Krašto Valdyba pradėjo aukų vaju Vokietijoje likusiems lietuviams paremti. Australijos lietuviai kviečiami rugpiūčio ir rugsėjo mėn. aukoti rūbų ir pan. savo tautiečiams Vokietijoje. Surinktų aukų persiuntimo į Vokietiją ir jų padalinimo reikalu PLB Australijos Krašto Valdyba veikia sąlytyje su Vokietijos Krašto Valdyba.

LIETUVA IR LIETUVIAI SPAUDOJE

ŽMONIŲ LIKIMAS SOVIETŲ ROJUJE

"Luxemburger Wort" rugpiūčio 8 d. laidoje deda platų straipsnį šia antrašte, jį pradėdamas taip:

"Beveik visiems žinoma, kad Sovietų Sąjungoje žmogaus gyvybė yra pigi. Tik justicijos nužudytųjų skaičiai nėra aiškūs, nes sovietų valdovai daro viską, kad nuslėptų vakarų tautų ausims ir akims tiek koncentracijos stovyklas, tiek jų aukas. Tik kartais, visdėlto, prasiskverbia žinios, kurios sukelia tokį pasibaisėjimą, kad teisingai galima pasakyti: Dar niekuomet, per visą žmonijos gyvavimą, nebuvo nei tokio krašto, nei tokio valstybės valdymo, kur būtų buvę tokios justicijos žudymų masės.

Dabartinis rusų gyventojų skaičius yra apie 180 milijonų. Jų galėtų būti 220 milijonų, jei nebūtų tiek daug išžudytų. Nuo sovietų valdymo pradžios iki šiandien mirė koncentracijos stovyklose arba buvo nužudyta apie 40 milijonų žmonių. Ir tai tik pačioje Rusijoje, neskaitant satelitinių kraštų aukų".

Toliau laikraštis paduoda žinomus apytikrius sovietų teroro aukų skaičius Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, o apie Lietuvą rašo taip:

"L i e t u v a: Nuo 1939 iki 1940 m. Lietuva buvo sovietų okupuota; Tūkstančiai žmonių buvo išžudyti ir apie 40.000 ištremti į Sibirą. 1941-44 m. Lietuvoje buvo vokiečių okupacija. Apie 150.000 žmonių prievarta buvo išgabenta į Vokietiją darbams. Nuo 1944 m. Lietuva vėl sovietų okupacijoje. Kiekviename Lietuvos valsčiuje (309) buvo nužudyta apie 50-60 žmonių, tai būtų iš viso 309 padauginta iš 60 = 18.540 arba 309 iš 50 = 15.450 žmonių. Apie 100.000 pabėgo į vakarus ir apie 40.000 ištremta į Sibirą. Taip pat į Rusiją buvo išvežtos moterys ir vaikai (tikslūs skaičiai nežinomi) kolchozų darbams".

TAUTINĖ BAŽNYČIA LIETUVOJE

"Newsletter from Behind The Iron Curtain" Nr.289/290 praneša, kad kovo ir balandžio mėn. Lietuvos katalikų kunigijos atstovai buvo iškviesti į Vidaus Reikalų Ministeriją keturis kartus. Jiems buvo išakyta paremti komunistų globojamą Lietuvų Katalikų Piliečių Komitetą ir paskelbti "Tautinės Lietuvos Katalikų Bažnyčios" steigimą.

Pasitarimams vadovavo A. Sniečkus, B. Pušinis ir Smirnovas. Kunigijos atstovai buvo: paskutinis gyvas vyskupas Paltarokas, kan. J. Stankevičius ir kun. P. Maželis. Jie buvo pakviesti aplankyti Maskvą ir dalyvauti antroje tikiybinių bažnyčių konferencijoje 1952 m. gegužės 1-3 d.d., kurios uždavinys buvo sovietinės "taikos akcijos" propagandos parama, Vokietijos ir Japonijos atginklavimo pasmerkimas ir Vatikano puolimai.

VOKIEČIAI TVARKO PILIETYBĖS KLUSIMUS

"Lübecker Nachrichten" praneša, kad 8.000 Lübecko gyventojų gaus vokiečių pasus, nes Vokietijos konstitucinis teismas galutinai išaiškino karo metu ipilietintųjų vokiečių, kurie lig šiol, kaip laikraštis rašo, "sėdėjo tarp dviejų kėdžių", teisinę padėtį.

Kolektyvūs karo metu ipilietinimai pagal Vokietijos sutartis: 1938.II.20 d. su Čekoslovakija, 1939.VII.8 d. su Lietuva ir protektorate bei laisvajame Danzigo mieste išleistaisiais potvarkiais skaitosi galioja, jeigu tie kolektyvai, vadinasi, prievarta ipilietintieji, po 1945 m. visada pareiškėdavo savo norą likyti juos Vokietijos piliečiais. Tie iš jų, kurie buvo treminių stovyklose, laikomi pilietybės netekę.

Įdomu, kad vokiečiai mano, jog tuo konstitucinio teismo sprendimu pasiremiant, dabar dar Čekoslovakijoje, Danzige, Poznanėje ir Silezijoje gyvenantieji vokiečiai galės gauti Vokietijos pilietybę ir galės būti išleisti į Vokietiją, nes tie kraštai nekelia savo laiku į vokiečių kilmės sąrašus įtrauktuosius pretenzijų, kaip į savo piliečius.

ISPŪDINGAS STRAIPSNIS APIE GENOCIDA PABALTIJY

Australijos iliustruotas laikraštis "PIX" š.m. birželio 14 d. laidoje idėjo keturių puslapių straipsnį apie genocidą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, pailiustruotą 32 nuotraukomis.

SUGRIŽUSIEJI PASAKOJA

Jūnas vokietis pasakoja:

"Kai mano tėvai Karaliaučiuje mirė badu ir giltinė vis dažniau ėmė žvelgti man į akis, nutariau ir aš pasekti kitų vokiečių pėdomis - eiti Lietuvon išsigelbėjimo ieškoti.

Nors ir tūkstančiai mūsų tautiečių buvo užplūdę Lietuvą, o milijonai rusų ją plėšė ir teriojo, nė vienas lietuvis neišleido mūsų be duonos kąsnio.

Po ilgo bastymosi, atsidūriau Gegužynės kaime, netoli Kėdainių. Čia pas vieną ūkininką radau prieglaudą ir darbą. Nors už vokiečio prieglaudimą lietuviui ūkininkui grėsė kalėjimas, jis neišsigando bausmės ir mane laikė kaip tikrą savo sūnų.

Mano šeimininkas turėjo 8 ha žemės, bet netrukus buvo priverstas stoti kolchozan.

Apie tą "savanorišką" stojimą buvo pranešta su didele pompa visi ūkininkai milicijos buvo prievarta suvaryti aikštėn ir muzikui grojant maršus, kiekvienam buvo kišamas lapas pasirašyti. Jei kas nepasirašė, komunistų buvo pasveikintas "gražiais komplimentais" ir pažadais netrukus išvežti ten, kur gyvena naškos, atseit, Sibiran. Tačiau atsirado tokių, kurie grasinimų nepabūgo ir "savanoriško sutikimo" stoti kolchozan nepasirašė.

Partizanai, kurių Lietuvoje yra labai daug, visokiais būdais trukdo rusams įvesti savo "tvarką". Išresnių komunistų kaimuose iš viso nesutiksi, o jei iš kur nors ir atvyksta, tuojau partizanų būna sulikviduojamas.

1950 m. vasarą partizanai atvyko Laužunavos soychozan ir išsivare iš ten visus gyvulius, paėmė vežimus ir išvežė visus juvus, gi rusų sargybinius nuginklavo ir surišo.

Lukšės girioje buvo didelis partizanų bunkeris ir apie jį 1951 m. kažkas pranešė rusams. NKVD-istai, žinodami vieną partizaną, pasiėmė jo motiną ir, nusivežę ją į tą mišką, liepė partizanams pasiduoti, grasinami motiną žiauriai nukankinti, jei nepasiduos. Bet moteris buvo gudri: suprasdama, kad jai vistiek reikės mirti, pasivadino NKVD viršininką į šalį ir jam pažadėjo partizanus prikalbinti pasiduoti, jei tik jis jai leis nueiti į

bunkerį. Enkavedistas sutiko ir moteris nuėjo bunkerin. Po kokio pusvalandžio, vietoj pasidavę, partizanai atidengė į rusus smarkią šautuvų ir kulkosvydžių ugnį. Bet, atvykus daugiau rusų, partizanų jėgos išsisėmė ir keli likusieji gyvi išsisprogdino su visu bunkeriu. Su jais kartu didvyriškai žuvo ir partizano motina.

Gyvenimas Lietuvoje yra nepakeliamas, ką vaizduoja ir šie keli dainelės posmai: "Mūsų tėvelių daug išvežtų, mūsų brolelių daug iššautų. Durys, langeliai jau išdauzyti, kiemo varteliai jau išlaužyti. Greitai sugriaus mūsų sodybas ir suvarys mus į kolektyvus...".

Ne tik lietuviams Lietuvoje gyvenimas kartus - ir žydai pradeda keikti Staliną. Jų jau daug esą išvežta Sibiran ir dar daugiau žadama išvežti. Visi, kurie gauna laiškų iš vakarų, kurie buvo į getto patekę, bet vokiečių nebuvo nužudyti, yra apkaltinti bendradarbiavę su gestapo ir suiminėjami.

Žmonės blaškosi sielvarte ir nežinioje. Ir niekas neateina jiems pagalbon. Jie meldžiasi Dievui ir pradeda nustoti pusitikię Juo. Iš daugelio lūpų girdėjau sakant, kad velnias yra Dievą nugalėjęs...

Kėdainiuose viena bažnyčia uždaryta ir kunigas išvežtas.

Skaudu man darosi, kai prisimenu tą mielą kraštą, kur žmonės mane daugiau mylėjo ir atjautė, kaip savieji čia, Vakaruose. Jie teisingai sakydavo: "Heinze, o kas mus priglaus, jei atbėgsime į tavo kraštą?" Aš žinojau, kad čia kitaip jie būtų sutikti, bet jiems to nesakiau... Kam juos graudenti, kai ir taip kruvinių ašarų Lietuvoje upeliai teka."

Taip baigė savo pasakojimą jaunas vokiečių gražia lietuvių kalba.

++++

DU MILIONAI DM TREMTINIŲ STATYBOMS

"Bank für Vertriebene und Geschädigte" iš Maršalo plano sumų gavo du milijonus DM paskoloms gyvenamųjų namų tremtiniams statybai. Iki šiol tam reikalui bankas jokių sumų neskyrė ir gyvenamųjų namų statybai paskolų duoti negalėjo.

Panaudojant spaudoje šių "INFORMACIJŲ" medžiagą, prašome nurodyti šaltinį.

Hannover-Kleefeld, Hegelstr. 6, Tel. 51954